

ละครในศตวรรษที่ 17

ละครนีโอคลาสสิก (Neoclassicism) ในฝรั่งเศส ละครยุคฟื้นฟูราชบัลลังก์ (Restoration)

ในอังกฤษ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา มณีวัฒนา

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละครยุคนีโอคลาสสิก ในฝรั่งเศส

- เกิดขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 17 (1625 - 1650)
- ก่อนหน้านี้การละครฝรั่งเศสยังเป็นแบบยุคกลางมาโดยตลอดจนกระทั่งช่วงต้นศตวรรษที่ 17 นี้เอง
- สงครามกลางเมืองสงบ การเมืองมั่นคงขึ้น
- รัฐหันมาสนใจด้านวัฒนธรรม (ได้รับอิทธิพลจากละครอิตาลี)
- เกิดนักการละครฝรั่งเศสที่มีความสามารถมากๆ

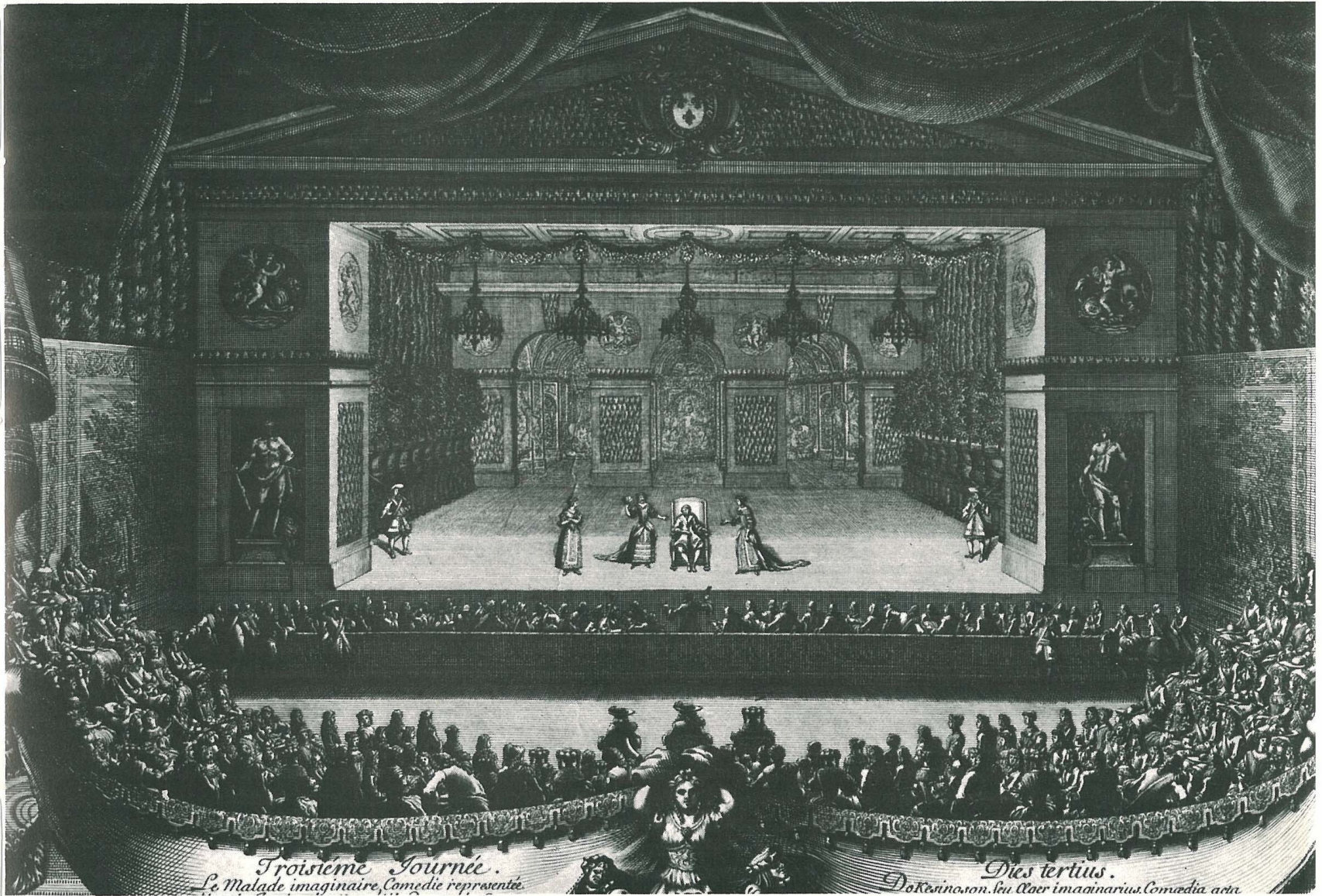

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละครยุค นีโอคลาสสิกในฝรั่งเศส

- เริ่มมีการสร้างโรงละครรอบโพธิ์ซีเนียม (ตามแบบอิตาลี)
- มีการจัดตั้ง บัณฑิตยสถานของฝรั่งเศส (Academic Francaise)
- มีการจัดตั้งสโมสร สำหรับผู้สนใจวรรณคดีและภาษา (สนับสนุนโดยรัฐบาล) --
ยังคงมีมาจนปัจจุบันและเป็นที่ยกย่องเชิดชื่อมาก
- ทั้งหมดคือรูปแบบของยุค **Neoclassic**

Le malade imaginaire. Engraving. Paris, Bibliothèque Nationale. The performance shown here took place in 1674 at Versailles, one year after Molière's death and in his memory. The Italian Carlo Vigarani arranged the scenery. Even Molière's plays became magnificent spectacles when incorporated in court festivities

Overleaf: A performance in the Cardinal's Palace in 1641 in the presence of Louis XIII, Anne of Austria and Cardinal Richelieu. Oil on canvas. Paris, Musée des Arts Décoratifs

บทบาทของบัณฑิตยสถาน

- บัณฑิตยสถานวางกฎเกณฑ์ของละครนีโอคลาสสิก โดยได้รับอิทธิพลจากนักวิจารณ์อิตาลีเช่น ดังนี้
 - ยึดบทวิจารณ์ของกรีก (อริสโตเติล)
 - ยึดบทวิจารณ์ของโรมัน (ฮอเรส)
- เป็นการตีความหลักการสมัยคลาสสิกที่เข้าใจผิดในรายละเอียดบางส่วน (นักวิจารณ์สมัยหลังๆ มีความเห็นแตกต่าง)

กฎเกณฑ์พื้นฐานของละครยุคนีโอคลาสสิก

1. การแบ่งแยกประเภทของละคร
2. จุดมุ่งหมายของละคร
3. ความสมจริงในละคร (verisimilitude)
4. ความเหมาะสม (Decorum)
5. เอกภาพทั้ง 3 (three unities)

กฎเกณฑ์พื้นฐานของละครยุคนีโอคลาสสิก

- A. Decorum: a term which meant that all dramatic characters should behave in ways based on their age, profession, sex, rank, and the like. Each Character should follow this set behavior.
- B. Verisimilitude: all drama was to be "true to life." Thus, because they were not observed in everyday life, such things as ghosts, apparitions, and supernatural events were forbidden.
- C. The Unities: Time, Place, Action.
 - 1. Unity of time: Required that the dramatic action in a play should not exceed the 24-hour rule. A few radical neoclassicists argued that time should be limited to 12 hours. Their argument for unity of time was based on their belief that audiences could not accept a long passage of time as "truthful".
 - 2. Unity of place: restricted the action of a play to one locale.
 - 3. Unity of action: required one central story, involving a relatively small group of characters. No Sub-plots.
- D. Genre Rule: Comedy and Tragedy should not be mixed. Tragedy dealt with royalty, Comedy dealt with common people; Comedy must resolve happily, Tragedy must resolve calamitously.
- E. No deus ex machina.
- F. No soliloquy
- G. Drama was to be Didactic: Teach a Moral Lesson.

1. การแบ่งแยกประเภทของละคร

มีการแบ่งแยกประเภทของละครโดยเด็ดขาด ทำให้ละครมี

เพียง **2** ชนิด คือ

1. แทรจดี
 - ตัวละครเป็นชนชั้นสูง
 - เรื่องราวเกี่ยวกับชาติบ้านเมือง เกร่งเกรียด
 - ต้องจบลงอย่างน่าเศร้า
 - ภาษาสูง เป็นโคลงกลอน

1. การแบ่งแยกประเภทของละคร

มีการแบ่งแยกประเภทของละครโดยเด็ดขาด ทำให้ละครมีเพียง **2** ชนิด คือ

- 2. คอเมดี้**
- ตัวละครเป็นชนชั้นกลาง หรือต่ำ
 - เรื่องราวไม่สลักสำคัญ
 - ต้องจบลงด้วยความสุข
 - ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน

1. การแบ่งแยกประเภทของละคร

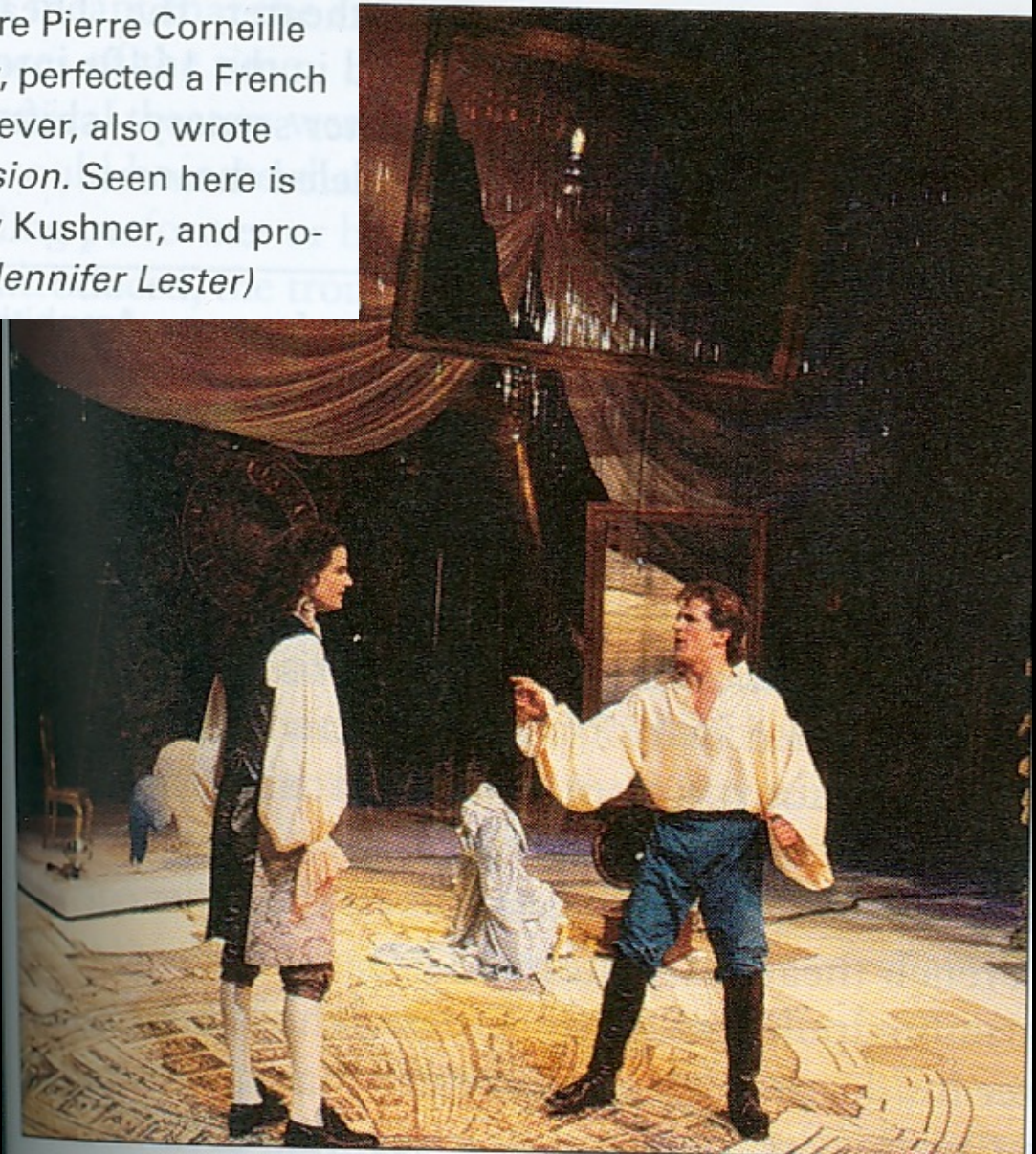
ละครที่นำแทวจิตี มาผสมกับคอเมดี้ ถือว่าไร้ค่า ไม่
สมควร

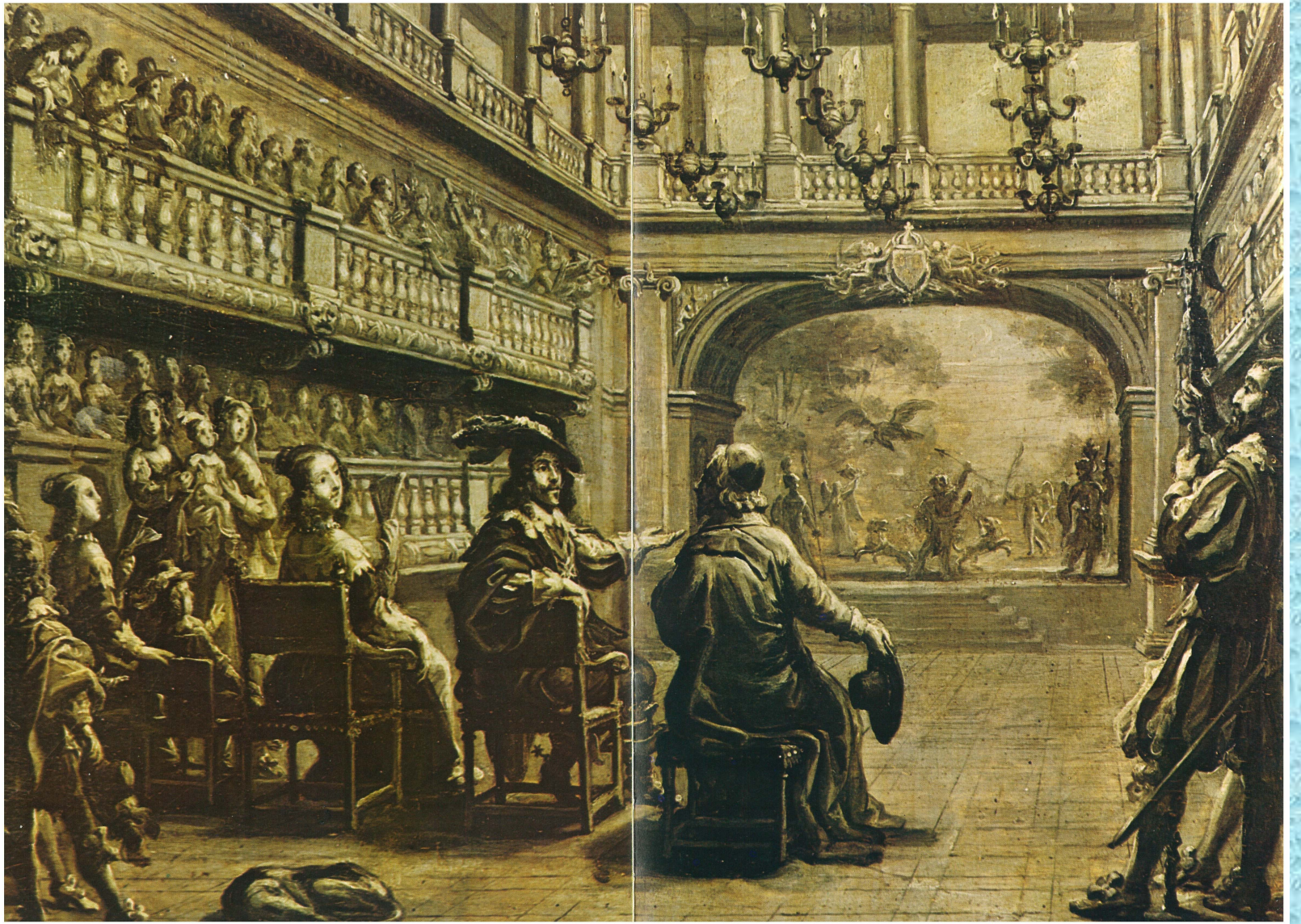
นำมาวิพากษ์วิจารณ์ เพราะไม่ถึงระดับมาตรฐานที่
ยอมรับกัน

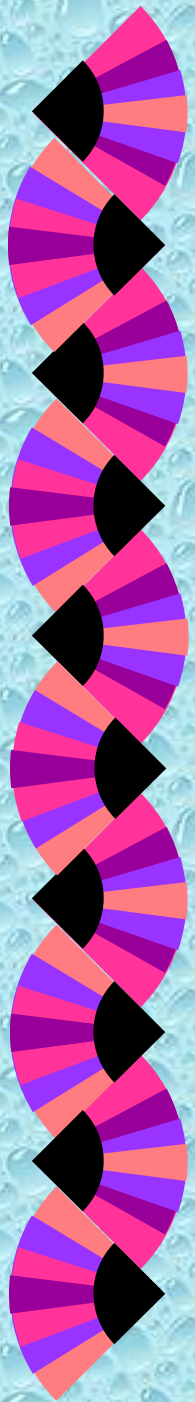

Figure 13-12. **Neoclassical Tragedy.** Throughout the period, some authors sought to recapture the glories of Greek and Roman drama. Here, an eighteenth-century actress impersonates the Greek character Electra. Popular taste, however, came to favor domestic dramas, pantomimes, and operas by 1750.

French neoclassical drama The two major tragic playwrights of the French neoclassical era were Pierre Corneille and Jean Racine. Each, in his separate way, perfected a French version of classic tragedy. Corneille, however, also wrote comedies, one of which is called *The Illusion*. Seen here is a version adapted by the playwright Tony Kushner, and produced by the Hartford Stage Company. (Jennifer Lester)

M Garnier, *The Dragoon takes his Leave*. Oil on canvas. Paris, Musée Carnavalet. In French *comédie larmoyante* the classical derivation of the great, sentimental gesture was never concealed

2. จุดมุ่งหมายของละคร

- เดิมทีการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ถูกมองว่าเป็นเรื่องงมงายไร้เหตุผล แต่เมื่อวรรณคดีเฟื่องฟู คนจึงต้องการลบล้างความเชื่อดังกล่าว
- ละครจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะสอนศีลธรรม พร้อมๆ กับการให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้ชม (to teach and to please)
- เพื่อให้การสอนได้ผลคนควรได้รับผลตามความเหมาะสม จึงเกิดคำว่า Poetic Justice (ความเที่ยงธรรมทางกวีนิพนธ์)

2.จุดมุ่งหมายของละคร

- ดังนั้นในละคร แทรกคดี จะต้องแสดงให้เห็นผลลัพธ์อันน่ากลัวจากการตัดสินใจกระทำอันผิดพลาดของตัวละคร
- ส่วนคอเมดี้ ก็จะต้องเยาะเย้ย ล้อเลียนความประพฤติกี่ควรจะหลีกเลี่ยง

3. ความสมจริงในละคร (verisimilitude)

- Verisimilitude: all drama was to be "true to life." Thus, because they were not observed in everyday life, such things as ghosts, apparitions, and supernatural events were forbidden.
- ละครจะต้องดูเหมือนกับความเป็นจริง (ซึ่งไม่ได้หมายถึง "ความสมจริง" เหมือนกับละครสมัยปัจจุบัน)

3. ความสมจริงในละคร (verisimilitude)

- ละครต้องการความเป็น เช่น ไม่มีเรื่องเพื่อฝัน ปาฏิหาริย์
- ความจริงเหล่านี้จะต้องเป็นสากล (**generality**) คือเป็นจริงในทุกเวลา ทุกสถานที่
- ไม่นิยมเสนอรายละเอียดปลีกย่อย หรือลักษณะเฉพาะบุคคล

4. ความเหมาะสม (decorum)

- Decorum: a term which meant that all dramatic characters should behave in ways based on their age, profession, sex, rank, and the like. Each Character should follow this set behavior.
- คือความเหมาะสมในด้านการสร้างตัวละคร

4. ความเหมาะสม (decorum)

- ตัวละครจะต้องมีลักษณะ สอดคล้อง และเหมาะสม ในเรื่องของ อายุ สถานะ ตำแหน่ง อาชีพ เพศ
- ตัวละครจึงมีลักษณะตายตัว หากผิดแผกไปจากมาตรฐานที่ยอมรับกัน ถือว่าขาด "ความเหมาะสม"

5.เอกภาพทั้งสาม (three unities)

1. เอกภาพของการกระทำ (Unity of Action)
2. เอกภาพของเวลา (Unity of Time)
3. เอกภาพของสถานที่ (Unity of Place)

นักเขียนบทละครคนสำคัญของยุค

1. ปีแอร์ กอร์แนย์ (Pierre Corneille
1606 - 1684)
2. ชอง ราซีน (Jean Racine 1639 -
1699)
3. โมลิแยร์ (Moliere 1622 - 1673)

โมลิแยร์

ราชินี

กอร์แนย์

1. ปีแอร์ กอร์แนย์ (Pierre Corneille 1606 - 1684)

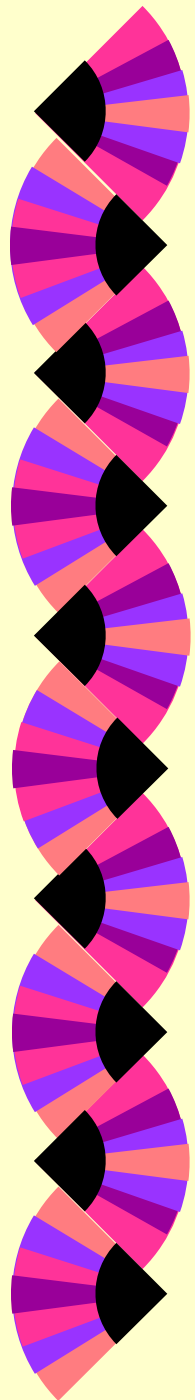
เป็นนักเขียนคนแรกที่ทำให้เกิดการโต้แย้งเรื่องหลักเกณฑ์ของนีโอคลาสติคอย่างกว้างขวาง

บัณฑิตยสภาเข้ามาวิพากษ์วิจารณ์งานของเขาอย่างหนัก ว่าละครของเขาผิดหลักนีโอ

คลาสติค

บทละครเรื่องเด่นคือ **Le Cid**

theme หลักที่เขานิยามเขียนคือ ความรักกับหน้าที่

Le Cid

2. ของ ราซีน (Jean Racine 1639 - 1699)

▣ เป็นผู้นำแนวคิดของฝรั่งเศสไปสู่จุดสูงสุด

ลักษณะเด่นของละครเขาคือ เหตุการณ์เกิดขึ้นน้อย

▣ เน้นจิตวิทยาที่เกิดขึ้นภายในตัวละคร ซึ่งทำให้ละครของเขามีพลังมาก

▣ **theme** หลักของละครของเขาคือ มนุษย์มีธรรมชาติที่ต่ำช้า และมีบาป

▣ บทละครที่มีชื่อคือ Andromaque และ Phaedra

Phaedra

3. โอลีเยร์ (Moliere 1622 - 1673)

- เป็นนักเขียนคอมเมดี้ที่มีชื่อเสียง โอลีเยร์ (Moliere 1622 - 1673) มากกว่า ราซีน และ กอร์แนย์ เสียอีก
- เขาทำให้คอมเมดี้ในฝรั่งเศสสมัยนั้นมีสถานะเทียบเท่าละครที่ดี
- บทละครของเขานิยามเสียชื่อเสียงความชั่วร้ายของผู้คนในสังคม
- บทละครที่สำคัญได้แก่ Tartuffe , The Miser , The Imaginary Invalid

Scenes from Molière's comedies, from the 1674–81 editions. Engravings. Paris, Bibliothèque de l'Arsenal. The evidence provided by illustrations in editions of Molière is of considerable importance

Tartuffe by Molière

Scenes from Molière's comedies, from the 1674–81 editions. Engravings. Paris, Bibliothèque de l'Arsenal. The evidence provided by illustrations in editions of Molière is of considerable importance

ในศตวรรษที่ 17

ช่วงเวลาเดียวกันกับยุคนีโอคลาสสิกในฝรั่งเศสนั่นเอง ที่

อังกฤษเรียกว่าสมัย Restoration (เรสทอเรชั่น)

หรือ “ยุคคืนสู่ราชบัลลังก์”

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับยุคคีนส์ราชบัลลังก์

- หลังจากพระเจ้าชาลส์ที่ I ถูกปลงพระชนม์ ในปี 1642 รัฐบาลคอมมอนเวลท์ก็เข้าปกครองอังกฤษ อยู่ได้ 18 ปี
- จนกระทั่งปี 1660 คนอังกฤษได้โค่นรัฐบาลคอมมอนเวลท์ และทูลเชิญพระเจ้าชาลส์ที่ II (ซึ่งลี้ภัยไปฝรั่งเศส) กลับมาครองราชย์ จึงเรียกยุคนี้ว่า
- “ยุคคีนส์ราชบัลลังก์”

- เป็นที่น่าสังเกตว่าสังคม ค่านิยม และนิสัยของผู้คน (พวกคนในราชสำนัก) ในสมัยนี้เปลี่ยนไป คือ
- รักสนุก เพิกเฉยต่อศีลธรรม (ประการหนึ่งเพราะว่ายุคพีวิตันปกครอง มีความเข้มงวดเกินไป)
- ฟุ่มเฟือย โอเวอร์เรื่องกิริยา จริต --- (ตามแบบคน ฝรั่งเศส เพราะพระเจ้าชาลส์ที่ 2 ไปอยู่ฝรั่งเศสนาน)
- (เห็นไหมผู้นำมีผลต่อสังคมจริงๆ ด้วย!!!!)

ในช่วงรัฐบาลคอมมอนเวลท์ปกครอง มีความเข้มงวดมากและ ตั้งปิด
โรงละครในปี 1642

- มีการถวายฎีกาขอเล่นละครแต่ก็ไม่เป็นผล (มีการรื้อโรงละครโกลบเทียเตอร์)
- แต่ก็ไม่อาจกำจัดละครให้หมดไปได้ (ยังคงมีการแอบจัดการแสดงอยู่เนืองๆ) นักแสดงบางคนก็แอบไปเล่น ตามหัวเมือง หรือต่างประเทศ / มีการลักลอบแอบแฝงการแสดงละครกับการแสดงอย่างอื่น เช่น ไม้ร้าว, ปามีด

- มีเพียงคนเดียวที่ได้รับสัมปทานผูกขาดในการแสดง และจัดแสดงได้อย่างถูกกฎหมาย ชื่อว่า เซอร์วิลเลียม ดาฟนันท์ เขาได้แปลงละครให้เป็นรูปแบบอื่น และจัดแสดงขายบัตรที่คฤหาสน์ของตน
- ที่ดาฟนันท์ทำได้เนื่องจาก เขาสามารถปรับตัวให้เข้ากับทิศทางการเมืองได้ดี และสามารถกำจัดคู่แข่งในวงการละครในลอนดอนได้หมด จึง ผูกขาดสัมปทานการจัดแสดงไว้ได้

•หลังจากที่พระเจ้าชาลส์ที่ **II** ขึ้นครองราชย์ นั้นละครจึงทรงอนุญาตให้ฟื้นคืนการจัดแสดงละครอีกครั้ง (โดยอนุญาตแค่ **2** ผู้จัดเท่านั้น ได้
แค่...

- **ทอมัส คิลลิกูว**

- **เซอร์ วิลเลียม ดาฟนันท์**

- **พวกเขาได้รับเอกสิทธิ์ในการจัดแสดง และสร้างโรงละคร)**

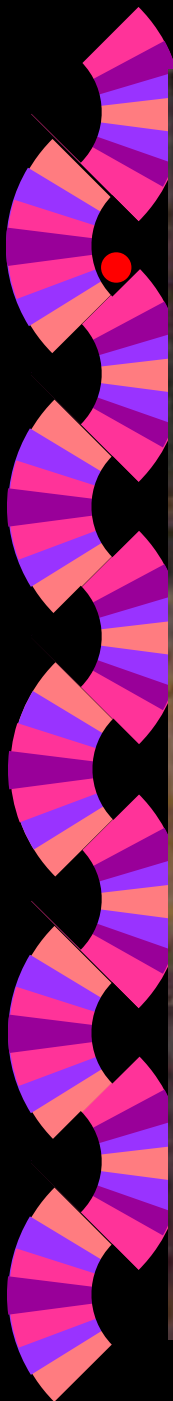
- อย่างไรก็ตาม รัฐได้แต่งตั้งตำแหน่ง ลอร์ด เชมเบอร์เลน (**Lord Chamberlain**) เป็นผู้เซ็นเซอร์ละครที่จัดแสดงทุกเรื่อง
- ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาให้เปิดโรงละครได้เพียง **2** แห่ง เท่านั้น (ตั้งแต่ปี **1737 - 1843**) ได้แก่
 - โรงละคร ดรูรี เลน (**Drury Lane**) -- ของคิลลิกูธ
 - โรงละคร โคเวนท์ การ์เด้น (**Covent Gardent**) -- ของดาฟนันท์

-
- ดาฟนัณฑ์ และคิลลิกู ได้เพิ่มนักแสดงที่เป็นเพศหญิง เข้ามาแสดงละครเป็นครั้งแรกในประวัติวงการละครอังกฤษ
 - พระเจ้าชาลส์ที่ II ก็ทรงเห็นด้วย อ้างเหตุผลว่า การให้เด็กชายแต่งเป็นหญิงนั้นผิดศีลธรรม (แต่คนไม่เชื่อเพราะรู้ว่าพระองค์เจ้าสำราญ)
 - ผู้หญิงปรากฏบนเวทีครั้งแรกวันที่ 8 ธ.ค.1660

□ นักแสดงหญิงได้รับการยอมรับว่าเก่งเท่าชาย คนแรกที่ตั้งมาก
(มาจากคนชายส์ม) ชื่อ เนล กวิน (Nell Gwyn) ตอน
หลังไปเป็นสนมพระเจ้าชาลส์ II

□ หลังๆ คณะละครจึงมีการเพิ่มบทตัวละครเพศหญิงขึ้นให้เอื้อ
(ดาฟนันท์ เพิ่มบทเลดี แมคเบธ และ เลดี แมคคัฟฟ์, ฯลฯ)

เนล กวีน

เป็นที่น่าสังเกตว่า

- ประชากรสมัยคีนส์¹ราชบัลลังก์ มีมากกว่าสมัย อลิซบีธ²มาก แต่ โรงละครที่เปิดแสดงในลอนดอนมีเพียง 1 แห่งอยู่ถึง 13 ปี (สมัยออลิซบีธ³ มีถึง 6) จากนั้นมีเพิ่มเป็น 2 แห่งอยู่ถึง 27 ปี

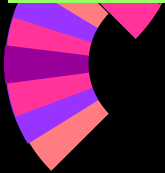
เป็นที่น่าสังเกตว่า

- การที่โรงละครมีน้อย แสดงให้เห็นว่าคนดูส่วนใหญ่หมดความสนใจละครแล้ว -- ละครกลายเป็นความบันเทิงสำหรับคนชั้นสูง --
- ส่วนใหญ่จะแต่งตัวไปประกวดประชันกัน เป็นที่พบปะเฮฮากัน เวลาการแสดงละคร เลื่อนเป็นเย็นลงเรื่อย ๆ จาก บ่าย 3 โมงครึ่ง เป็น 5 โมงครึ่ง

เป็นที่น่าสังเกตว่า

- คนไม่ไปดูละคร แต่ไปพบปะ นินทา อวดเสื้อผ้า เครื่องประดับ จึงเป็นที่มาให้ละครสมัยนี้เปลี่ยนรูปแบบไป สอดคล้องกับนิสัยคนสมัยนี้มากขึ้น --
คอบีออฟแมนเนอร์ส

ประเภทของละครสมัยคีนส์สู่ราชบัลลังก์ในอังกฤษ

มีละครอยู่ 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ละครเฮโรอิก แทรจิดี (Heroic Tragedy)
2. ละครคอเมดี้ออฟแมนเนอร์ส (Comedy of Manners)
3. โอเปร่า (Opera)
4. ฟาร์ส (Farce)

หมายเหตุ สมัยนี้อิทธิพลแนวคิดแบบนีโอคลาสสิกของฝรั่งเศสได้แผ่เข้ามาในอังกฤษด้วย

ด้วยอิทธิพลนี้โศกนาฏิก ผู้ดีสมัยนี้ต่างวิจารณ์ละครสมัยก่อนหน้า (อลิซา
บีธัน) ว่าขาดรสนิยม, คุณภาพไม่เข้าชั้น รวมถึงละครของเชคสเปียร์ด้วย -
> ขาดเอกภาพ, นำแทรกจิตพิสมกับคอเมดี้ (มีการนำละครเชคสเปียร์มาแก้ไข
ตัดบทของ **fool** ออกจากเรื่องคิงเลีย, ตัดบทคนขูดหลุมศพจากเรื่องแฮมเล็ต
, เปลี่ยนตอนจบโรมิโอ จูเลียตให้มีความสุข

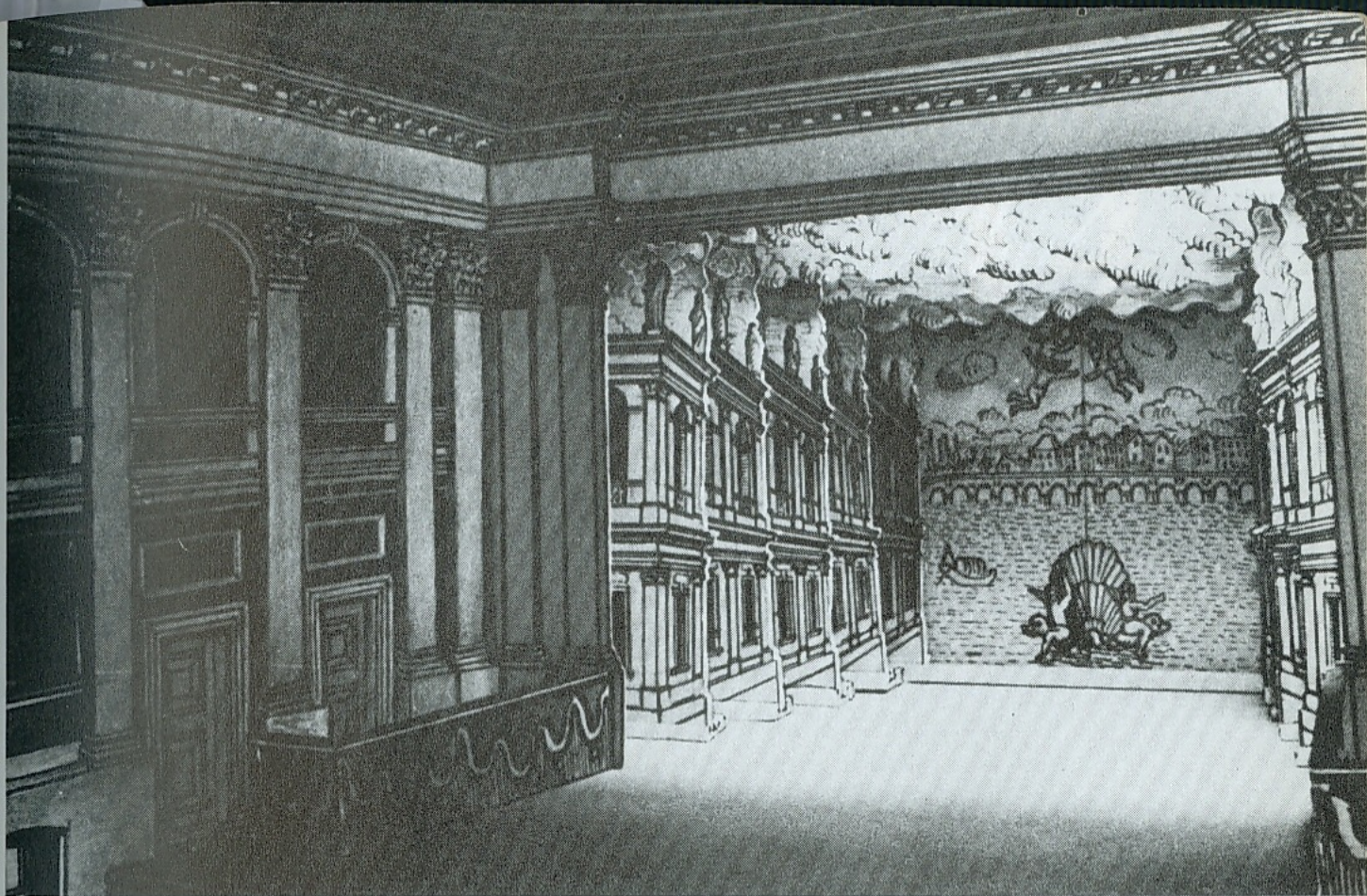

Figure 13-13. **Restoration Playhouse.** Behind the proscenium arch can be seen a rather typical Italian setting, with wings, a shutter, and borders in single-point perspective. In front of the proscenium is a deep forestage with two doors and a space for onstage seating. (Courtesy of Richard Leacroft. First published in *Theatre Notebook*.)

1. ละครเฮโรอิก แทรจิดี (Heroic Tragedy)

- เห็นระหว่างความรักและเกียรติศักดิ์ที่พระเอกจะต้องเลือก และจบลงด้วยบทสรุปว่าสติปัญญาและเหตุผลย่อมอยู่เหนืออารมณ์
- บทละครเป็นร้อยกรอง
- มีการแสดงแบบโลดโผนหวาดเสียว

1. ละครเฮโรอิก แทรจดี (Heroic Tragedy)

- ชอบให้มีการหักมุมกลับของเรื่อง (reversal) จากเรื่องร้ายกลายเป็นดี
- มีความไม่สมจริง ไม่สมเหตุสมผลอยู่มาก (over)

2. ละครคอมედีโอฟแมนเนอร์ส (Comedy of Manners)

- เป็นคอมედี่ชั้นสูง (ยกระดับคอมედี่ให้สูงขึ้น)
- เป็นละครที่มักเสียดสีและวิจารณ์คุณค่า (ผิดๆ) ทางสังคมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะเรื่องของคนชั้นสูง มุขตลกอยู่ที่การเสียดสีคนเสแสร้ง
- เหตุการณ์และตัวละครในเรื่องมีความสำคัญน้อยกว่าการวิจารณ์เสียดสีสังคม

2. ละครคอมედีโอฟแมนเนอร์ส (Comedy of Manners)

- ผู้แต่งพยายามชี้แนะว่า มนุษย์ถูกชักจูงให้เสื่อมเสียได้ (man is corruptible)
- นิยมใช้ภาษาที่มีไหวพริบ คมคาย (witty dialogue)

Restoration Comedy of Manners.